

KESKKONNAAMET

Kiskjakahjud ja kahjude ennetamine Eesti lambakarjades

Tõnu Talvi

Keskkonnaamet

looduskaitse peaspetsialist

Looma tekitatud kahju?

- looduskaitsealiselt oluliste loomaliikide (hunt, pruunkaru, ilves, rändel olevad sookured, haned ja lagled, euroopa naarits, merikotkas, kalakotkas, hallhüljes, viigerhüljes) kahjustused hinnatakse ja menetletakse looduskaitseaduse järgselt
- uluksõraliste (põder, punahirv, metskits, metssiga) kahjustused hinnatakse ja menetletakse jahiseaduse järgselt

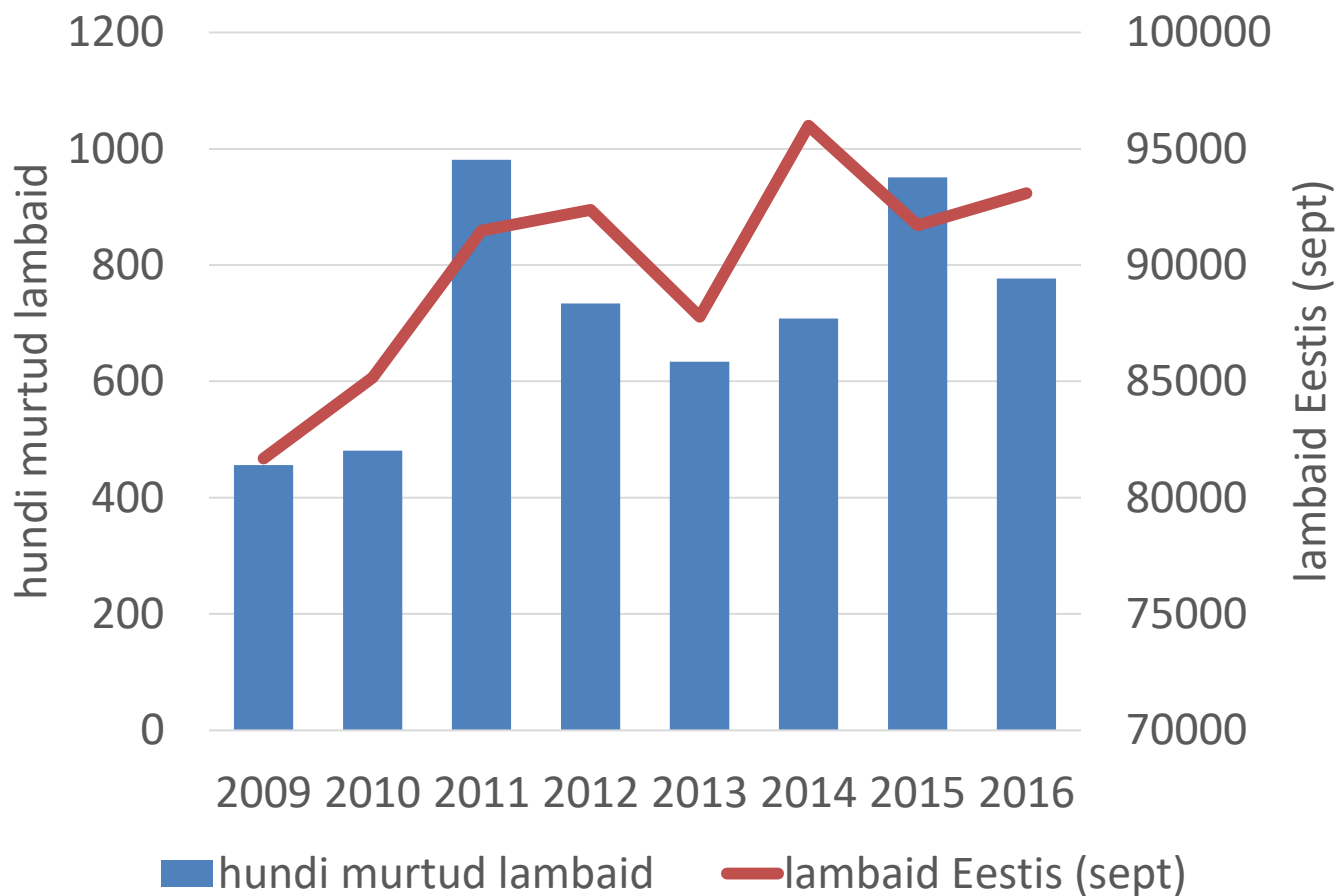
Hunt ja lambad Eestis

- ca 200 hunti ja 93 000 lammast Eestis
- 2016. a. murti 777 lammast, 14 veist, 1 koer
- looduslik tippkiskja – metskits, metssiga, hirv jt
- LoDi IV lisa (pruunkaru) ja V lisa (hunt, ilves) liigid

Miks hunt murrab lambaid?

- 0,5 - 1% lammastest murrab hunt
- 4,5% lammastest hukub muudel põhjustel
- 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 karmid talved, metskitse arvukuse langus
- hundi arvukuse tõus? käitumise muutumine?
- lambakasvatuse muutumine

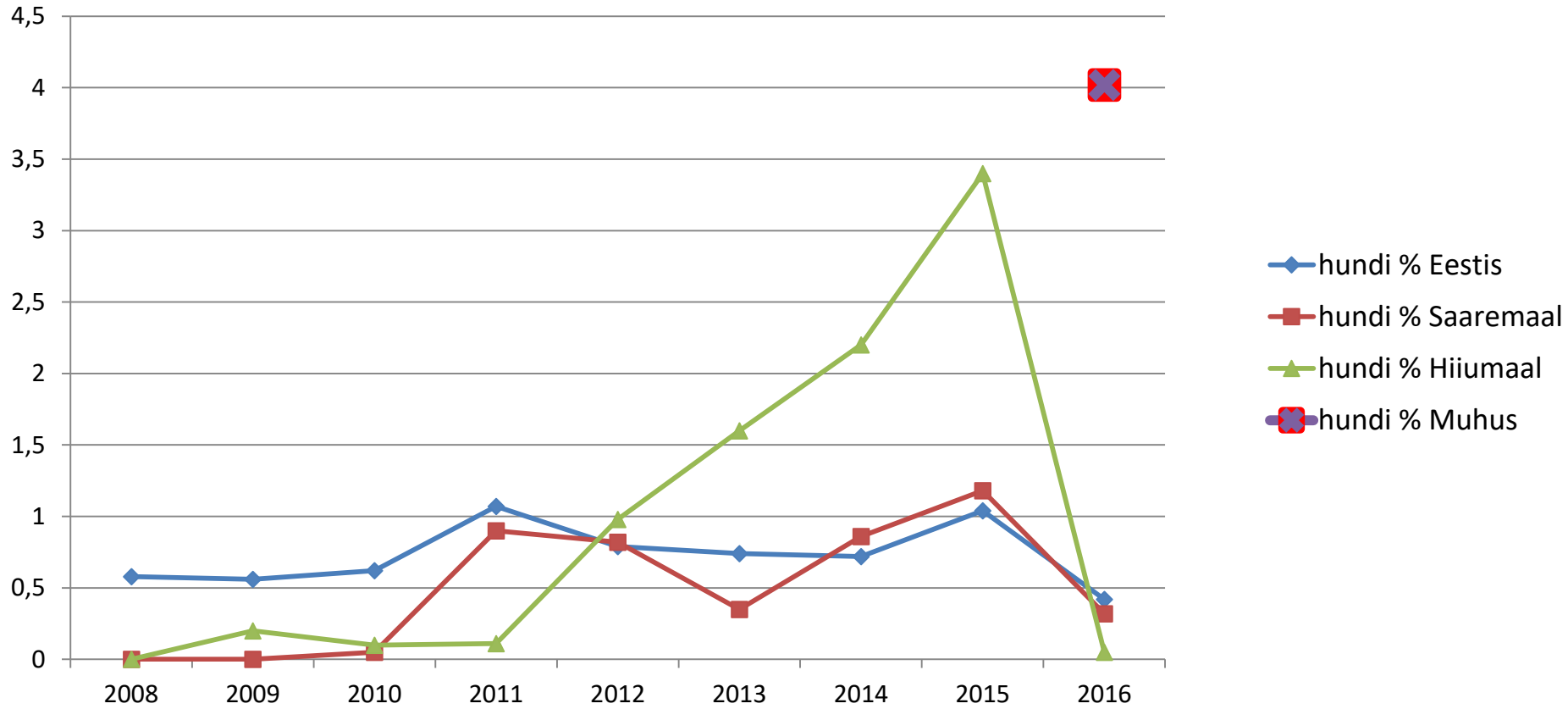
Hundi murtud lambad ja lammaste koguarv Eestis (sept)

Muhu 2016

- 30 ründejuhtu (aktides ka koer, šaakal, ilves)
- murtud ca 70 lammast
(aktides 48 murtud+34 vigastatud)
- murtud 4 vasikat

Hundi murtud lammaste osakaal kõikide lammaste arvust piirkonnas

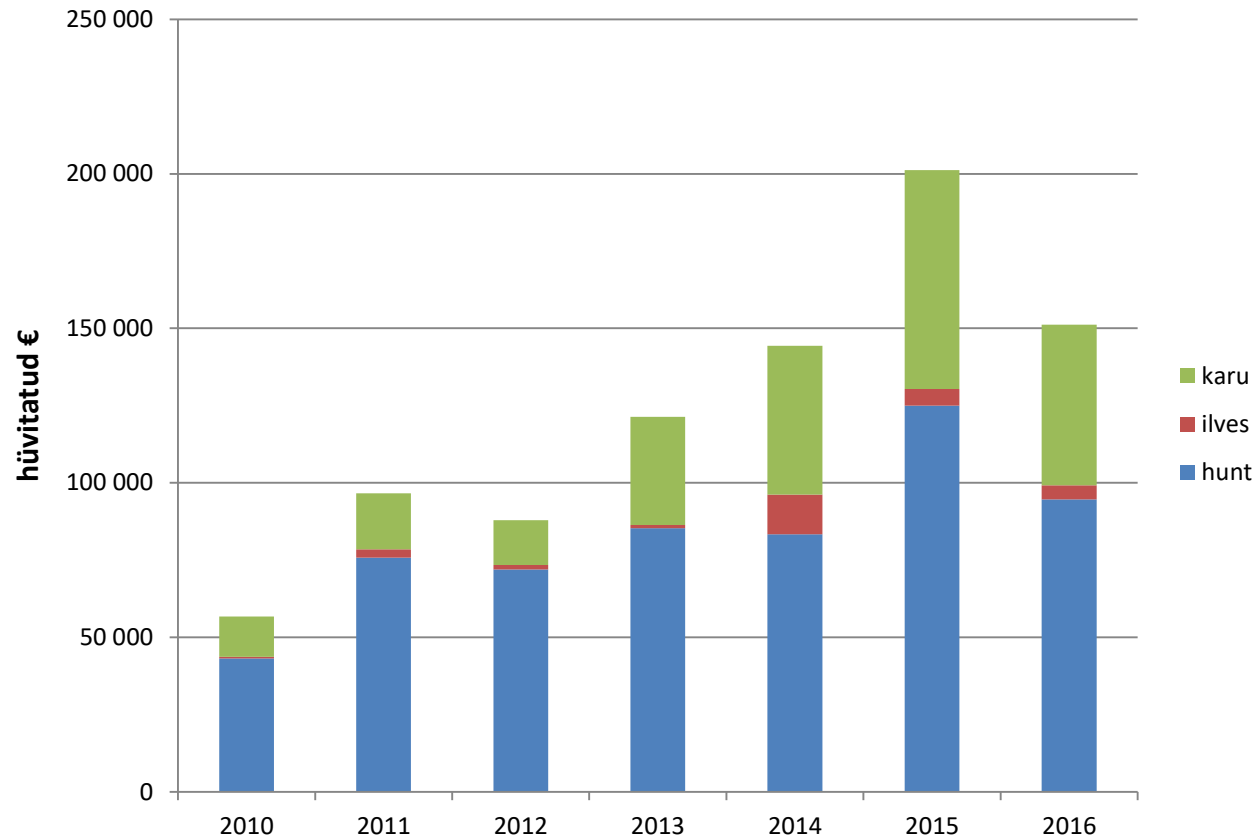
Hüvitamise kord

- Keskkonnaministri 10. septembri 2008. a määrusega nr 40 kehtestatud „Looma tekitatud kahju hindamise meetoodika, kahju hüvitamise täpsustatud ulatus ja hüvitamise kord ning kahjustuste vältimise abinõudele tehtud kulutuste hüvitamise täpsustatud ulatus ja kord“
- hüvitatakse kuni 100% ulatuses, rändlindude kahju kuni 3200 € isik/aastas
- kahjustatud mesitaru, silopall, põllumajandus- või lemmikloom, põllumajanduskultuur
- linnukahjude korral eelmise saagiaasta keskmine saagikus, käesoleva aasta saagikuse õiend, ennetusabinõude kirjeldus jms
- kiskjakahjude korral kahjustatud objekti maksumuse kalkulatsioon, võimalusel lisada soetamise, taastamise, ravi või kahjustuse maksumust tõendava dokumendi koopia
- suurkiskjate puhul omavastutus 64 – 128 € aasta kohta
- vähese tähtsusega abi piirmäär - viimase 3 aasta jooksul 15000 €
- otsus linnukahjude puhul 3 kuu jooksul nõuetekohasest taotlusest (saagikuse õiend!), suurkiskjate korral järgmise kalendriaasta 31. märtsiks, 6 kuu jooksul peale otsust hüvitamine

Kuidas käituda

- kahjustusest ja selle iseloomust kohene Keskkonnaameti teavitamine (suuliselt, telefoni, e-kirja teel)
- hoida sündmuskoht võimalikult puutumata, vajadusel võib ravida või hukata
- ameti töötaja tuleb esimesel võimalusel kahjustust hindama ja hindamisakti koostama. Akt saadetakse kahjusaajale.
- peale hindamisakti saamist võimalus 1 kuu (suurkiskjad) või 12 kuu (linnud) jooksul esitada Keskkonnaametile kahju hüvitamise kirjalik taotlus
- amet teeb kogu eelneva kalendriaasta kohta ühise otsuse aasta kolme esimese kuu jooksul
- www.keskkonnaamet.ee -> teenused -> looduskaitse -> looma/lindude tekitatud kahju -> taotluse vorm

Suurkiskjate poolt aastas tekitatud kahjustuste hüvitamine Eestis

Ennetamine

- kahjustuse vältimiseks tehtud otsesed kulutused
- Keskkonnaametile kirjalik vabas vormis taotlus
- taotluses: nimi, ik või reg nr, aadress, a/a, kulutuste kirjeldus, põhjendus, tõendavate dokumentide koopiad (arve, maksekorraldus, leping jms)
- teostatud meetmed akteeritakse, taotlus rahuldatakse, kui rakendatud abinõud on efektiivsed ja proportsionaalsed
- hüvitatakse 50%, kuni 3200 € ühele isikule aasta kohta

Suurkiskja tekitatud kahjustuse ennetamise soovituslikud nõuded

- Kiskjatõrjeaiaks loetakse vähemalt 5-traadilist ja vähemalt 4500 V pingega elektrikarjust, mille alumine traat on maapinnast kuni 20 cm kõrgusel ning ülemine elektritraat või -lint maapinnast vähemalt 1,2 m kõrgusel. Samuti loetakse kiskjatõrjeaiaks eraldiasetseva ülemise elektritraadi või –lindiga võrkaeda, mille võrgu alumine serv toetub täies ulatuses maapinnale, võrgu kõrgus on vähemalt 1 m, võrgust väljaspool asetseb elektrikarjuse traat maapinnast kuni 20 cm kõrgusel ja võrgu kohal elektritraat kõrgusega maapinnast 1,2 m. Kiskjatõrjeaiana võib kasutada ka 1 m kõrgust elektrikarjusevõrku, mille kohale on 1,2 m kõrgusele maapinnast täiendavalt pingutatud üks karjusetraat.
- Õpetatud karjavalvekoerad, soovitav vähemalt 2 koera karjamaagrupi kohta

Suurkiskjate tekitatud kahjustuste ennetustööde hüvitamine Eestis

